

การศึกษาผลกระทบจากการชลประทานขนาดใหญ่ :

กรณีศึกษาโครงการชลประทานพิษณุโลก

นายไพรัช โอดสวัสดิ์

คู่มือวิทยากรร่วมรายการ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-704-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015854

I1030129X

THE IMPACT STUDY OF LARGE SCALE IRRIGATION PROJECT :
A CASE STUDY OF PITSANULOK IRRIGATION PROJECT

MR. PIRAT TOSAWAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning

Department of Urban and Regional Planning

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-704-4

หัวขอวิทยานิพนธ์

การศึกษาผลกราะทบทจากโครงการชลประทานขนาดใหญ่ :

โดย

กรณีศึกษาโครงการชลประทานพิษณุโลก

ภาควิชา

นายไพรัช โถสวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

การวางแผนภาคและเมือง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒนา ธาดาనิติ

บัญชิดวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมติให้นบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ภารว วัชราภัย) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติ จิวงศุล) ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒนา ธาดาณิติ) กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ วิเชียรน้อย) กรรมการ

.....
(นายปราโมทย์ ไม้กลัด) กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับนักศึกษาอวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

ไฟรช โอดสวัสดิ์ : การศึกษาผลกระทบจากการขลปลประทานขนาดใหญ่ : การพัฒนา
โครงการขลปลประทานพิษณุโลก (THE IMPACT STUDY OF LARGE SCALE IRRIGATION
PROJECT : A CASE STUDY OF PITSANULOK IRIGATION PROJECT)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.สุวัฒนา ฐานันติ, 218 หน้า

การขลปลประทานมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดพิษณุโลก
ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีการทำเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เพราะการขลปลประทานจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อ
การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และจะนำมาซึ่งการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในท้ายที่สุด จากผลการศึกษา^{พบว่า} โครงการขลปลประทานพิษณุโลก สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ กล่าวคือ โครงการฯ มี
ผลทำให้เกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี สามารถเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว<sup>ทำให้ความต้องการการใช้แรงงานเพิ่มขึ้น ช่วยให้เกิดความสะดวกในการขนส่งและการคมนาคม และช่วย
บรรเทาอุทกภัยในเขตโครงการ</sup>

นอกจากนี้ โครงการฯ มีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ดิน โดยขยายพื้นที่ปลูกข้าวเพิ่ม
มากขึ้น และเกษตรกรสามารถปลูกข้าวได้สองครั้งต่อปี การถือครองที่ดินเป็นพื้นที่เช่าทำกินเพิ่มมากขึ้น เกษตร
กรเปลี่ยนแปลงวิธีการทำนา มีการยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตร เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มเพื่อตอบสนอง
ระบบด่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของตนเพิ่มขึ้น มีการเดินทางติดต่อซื้อขายปัจจัยการผลิตและรับ
บริการจากราชการได้มากขึ้น และมีหัตศนคติที่ต่อการขลปลประทาน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงการฯ ครอบคลุมพื้นที่ที่กว้างใหญ่ และมีความแตกต่างกันในพื้นที่
ตั้งนั้นเอง เกิดปัญหาเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนา โดยปัญหาที่เกิดขึ้นนี้มีทั้งปัญหาที่เกิดจากระบบ
ทางวิศวกรรมขลปลประทานและการจัดการเกี่ยวกับการขลปลประทาน และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการ
เสริมของการพัฒนา เช่น การส่งเสริมการเกษตร การส่งเสริมสหกรณ์ และการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร
เป็นต้น

การแก้ไขปัญหานี้ จะเป็นต้องแก้ไขทั้งด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับวิศวกรรมขลปลประทานและด้านการ
จัดการ ซึ่งการแก้ไขด้านเทคโนโลยีนั้นสามารถทำได้โดยง่าย แต่ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเกี่ยวกับน้ำและ
ระบบการจัดการเสริม ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จโดยสมบูรณ์ของการพัฒนานี้ เป็นปัญหาที่ слับ
ซับซ้อน การแก้ไขจะเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งนั้นหน่วยงานที่เป็นกลาง^{ให้ความสนใจในล้วนของประชาชนด้วย} โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการ
มีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้สึกเกี่ยวข้อง และพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ
ขลปลประทานต่อไป

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางแผนภาค
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต ... Dr. Anuwat
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ... Prof. Dr. Le

พิมพ์ต้นฉบับนบทกัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวเพียงแผ่นเดียว

PIRAT TOSAWAT : THE IMPACT STUDY OF LARGE SCALE IRRIGATION PROJECT :
A CASE STUDY OF PITSANULOK IRIGATION PROJECT. THESIS ADVISOR :
ASSIST. PROF. SUWATTANA TADANITI, 218 pp.

Irrigation is very essential for the development of the agricultural countries, especially for Pitsanuloke an agricultural province in the north of Thailand. Irrigation is the most important factor causing to the increase of farming products that finally leads to the higher revenue of farmers. The result of this research reveals that the Pilsanuloke Irrigation Project can fulfill its expected objectives. Irrigation contributes to the all-season farming, the increased income by the increased yields, more demand for the farm employees, more convenience in the farming products transport and the flood denudation.

In details, the Pitsanuloke Irrigation Project has changed the pattern of land utilization. The paddy fields can be expanded and farming can be done twice a year. More people want to be farmers, resulting in more land rental for that purpose. New technology is introduced and accepted. More co-operatives among farmers create the mutual assistance in their profession. The governmental aid is quicker because of the improved transport. Finally, the farmers have the positive attitudes to the irrigation.

However, since the Pitsanuloke Project covers the very large area, there is a problem of development inequality. Such inequality has been caused by both of the irrigation engineering system and the management. The latter is the inappropriation in the governmental services, such as the agricultural and co-operative promotion, and the financial credit.

To solve the problem, the improvement in technology of water engineering as well as service management must be done. However, the engineering work seems to be more easily practiced than the management. The success in management of the irrigation project needs the co-operation among the relevant governmental departments under the goal of agricultural development. Moreover, the support and the responsibility from the farmers for the governmental programs are the most necessary. To attain that prospect the explanation and the education from the governmental officials to the farmers in the irrigation project is unavoidable.

คุณวราษฎร์พยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางแผนภาค
ปีการศึกษา ... 2531

ลายมือชื่อนิสิต Dr. Anuwat
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Prof. Dr. Suwattana Tadaniti

กิตติกรรมประกอบ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลทั้งฝ่าย ผู้ศึกษาขอ
กราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการวางแผนภาคและเมืองทุกท่าน ที่ได้แนะนำแนวทางการ
ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒนา ชาดานิติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ แก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ คุณสุขสม
ธนาภูมิ ผู้จัดการโครงการพิษณุโลก คุณธงชาติ จุลเสน และคุณไตรพันธ์ เมฆจรุญ แห่งกอง^๖
วางแผนโครงการ คุณวินัย ภูมิอาจารย์ หัวหน้าแผนงานและงบประมาณ งานบริหารโครงการ
พิษณุโลก และคุณวาสนา งามภักตร์ ซึ่งได้ช่วยงานในหลาย ๆ ด้าน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของ
กรมชลประทาน และกรมพัฒนาที่ดิน ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ และที่จะละเลียไม่ได้คือ
เกษตรกรชาวนาที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งได้ให้ทุนส่วนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายในการศึกษา และขอ
กราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เห็นความสำคัญของการศึกษา ให้ความสนับสนุน และกำลังใจ
ขณะที่ลูกทำการศึกษามาโดยตลอด

ไพรัช โอดสวัสดิ์

คุณวิทยารพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๗

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๕
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๙
สารบัญแผนภูมิ	๑๐
สารบัญแผนที่	๑๑

บทที่

1. บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
โครงการชลประทานพิษณุโลก	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9
พื้นที่ศึกษา	9
การสุมตัวอย่าง	10
แหล่งที่มาของข้อมูล	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
คำจำกัดความ	12
2. แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท การพัฒนาการเกษตร และการชลประทาน	13
การพัฒนาชนบท	13
การพัฒนาการเกษตร	19
การเพิ่มผลผลิต	24

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

การชลประทานกับการพัฒนาการเกษตร	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการชลประทาน	
3. สภาพทั่วไป	
สภาพทั่วไปของจังหวัดพิษณุโลก	38
ขนาดและที่ตั้ง	38
ลักษณะภูมิประเทศ	39
ลักษณะภูมิอากาศ	42
การคมนาคม	42
ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน	45
การแบ่งเขตการปกครอง	47
แหล่งน้ำ	49
สมรรถนะที่ดินทางการเกษตรกรรม	52
การใช้ที่ดิน	54
ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร	60
ลักษณะประชากร	61
โครงสร้างเศรษฐกิจ	63
สรุปสภาพทั่วไป	67
สภาพทั่วไปของพื้นที่โครงการ	68
ที่ตั้ง	68
เขตการปกครอง	71
ลักษณะภูมิประเทศ	71
ลักษณะภูมิอากาศ	73
เส้นทางคมนาคม	73

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

ลักษณะของดิน	75
สมรรถนะดินและความเหมาะสมของดินสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่	78
สรุป	86
4. การดำเนินงานของโครงการชลประทานพิษณุโลก	87
การพัฒนาการชลประทาน	87
งานพัฒนาแปลงนาตัวอย่าง	99
งานส่งเสริมการเกษตร	99
5. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่โครงการชลประทานพิษณุโลก	104
การเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ	105
การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน	105
พื้นที่ปลูกข้าวน้ำปี และนาปรัง	125
การเปลี่ยนแปลงลักษณะของพื้นที่ที่นา	129
โครงการขยายระบบถนน ระบบส่งน้ำและระบบระบายน้ำ	131
การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม	135
ลักษณะพื้นฐานทางสังคมบางประการของเกษตรกร	135
การยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตร	138
การรวมกลุ่มทางสังคมเพื่อตอบสนองระบบการเกษตร	141
ทัศนคติต่อโครงการชลประทาน	147
การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ	151
การถือครองที่ดิน	151
การเปลี่ยนแปลงรอบการเพาะปลูก	155
ผลผลิตของพืช	157

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

การแจกจ่ายผลผลิต	161	
รายได้และรายจ่าย	162	
สรุปการเปลี่ยนแปลง	175	
 6. ผลกระทบของโครงการชลประทานพิษณุโลก		181
ผลกระทบจากการชลประทานโดยทั่วไป	181	
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการชลประทานพิษณุโลก	182	
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงการชลประทานพิษณุโลก	184	
ผลกระทบด้านกายภาพ	184	
ผลกระทบด้านสังคม	186	
ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	187	
ภาพรวมของผลกระทบในพื้นที่โครงการ	192	
 7. สรุปและเสนอแนะ		197
สรุป	197	
ปัญหา	202	
ปัญหาที่เกิดจากระบบการชลประทานและการจัดการด้าน		
ชลประทาน	202	
ปัญหาที่เกี่ยวกับระบบการจัดการเสริมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา		
การชลประทาน	204	
ข้อเสนอแนะ	209	
ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการชลประทาน	209	
ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย	210	
ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่การจัดรูป และระดับโครงการ	211	

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

ข้อเสนอแนะแนวทางการศึกษาต่อไป	213
บรรณานุกรม	214
ประวัติผู้เขียน	218

คุณย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1.1 พื้นที่ถือครองทางการเกษตรและพื้นที่ชลประทานชลประเทศไทย ...	3
1.2 เปรียบเทียบผลผลิตข้าวเปลือกในเขตชลประทานและนอกเขต ชลประทาน	4
3.1 การแบ่งเขตการปกครองจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2529	47
3.2 การใช้ที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ปี 2528	56
3.3 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร รายอำเภอ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2529	59
3.4 ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2526	61
3.5 ขนาด ความหนาแน่นประชากรและจำนวนครัวเรือนเกษตรในเขต จังหวัดพิษณุโลก	62
3.6 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสาขาวิชาการผลิต พ.ศ. 2519, 2528 (ราคากองที่ พ.ศ. 2515)	65
3.7 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม และโครงสร้างการผลิตจังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2519-2528 (ราคากองที่ พ.ศ. 2515)	66
3.8 เนื้อที่โครงการชลประทานพิษณุโลก ระยะที่ 1 แยกตามจังหวัด ...	68
3.9 พื้นที่อาเภอ ตำบล และจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตโครงการชลประทาน พิษณุโลก ของจังหวัดพิษณุโลก	72
3.10 ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิเฉลี่ยโครงการชลประทานพิษณุโลก	74
3.11 สมรรถนะดินและความเหมาะสมสมของดินสำหรับปลูกข้าว	79
3.12 สมรรถนะดินและความเหมาะสมสมของดินสำหรับปลูกพืชไร่	82
4.1 พื้นที่ส่วนน้ำในแต่ละปี ในเขตจังหวัดพิษณุโลก	89
4.2 การเปรียบเทียบพื้นที่โครงการก่อนจัดรูปที่ดินและหลังการจัดรูปที่ดิน	92
4.3 พื้นที่จัดรูปที่ดิน ในงานพัฒนาแปลงไว้นาเขตจังหวัดพิษณุโลก	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

5.1	ลักษณะของการชลประทานของเกษตรกรตัวอย่างในเขตโครงการ ชลประทานพิษณุโลก	105
5.2	การใช้ที่ดินในพื้นที่โครงการชลประทานพิษณุโลก พ.ศ. 2523	107
5.3	การใช้ที่ดินในพื้นที่โครงการชลประทานพิษณุโลก พ.ศ. 2528	112
5.4	การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในระดับตำบล ในเขตพื้นที่โครงการ ..	116
5.5	การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในระดับอำเภอ ในเขตพื้นที่โครงการ ..	121
5.6	การเปลี่ยนแปลงประเภทการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่โครงการฯ เปรียบ เทียบ ปี 2523 และ 2528	122
5.7	การปลูกข้าวนาปีในพื้นที่โครงการชลประทานพิษณุโลกรายตำบล ปี 2524-2528	126
5.8	การปลูกข้าวนาปรังในพื้นที่โครงการชลประทานพิษณุโลกรายตำบล ปี 2524-2528	127
5.9	ความยากของคลองส่งน้ำและถนนเลียบคลองส่งน้ำ บริเวณโครงการ ชลประทานพิษณุโลก	133
5.10	อายุของเกษตรกร	135
5.11	ระดับการศึกษาของเกษตรกร	136
5.12	จำนวนสมาชิกเฉลี่ยในครอบครัว และในวัยแรงงาน	137
5.13	การยอมรับเทคโนโลยีทางการเกษตร	138
5.14	การเปรียบเทียบร้อยละการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร ปี 2520 และ 2530	140
5.15	การรวมกลุ่มของเกษตรกรในสถาบันทางการเกษตรต่าง ๆ ก่อนมี โครงการ	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

5.16 การรวมกลุ่มของเกษตรกรในสถาบันทางการเกษตรต่าง ๆ หลังมีโครงการ	142
5.17 การเปลี่ยนแปลงการรวมกลุ่มของเกษตรกรในสถาบันทางการเกษตร	144
5.18 เหตุผลของเกษตรกรในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	145
5.19 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านและงานชลประทาน	146
5.20 ลักษณะที่เกษตรกรสามารถให้ความช่วยเหลือในการพัฒนา	146
5.21 ความคิดเห็นของเกษตรกรในการประกอบอาชีพเพาะปลูก	148
5.22 ทัศนคติเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการชลประทาน	148
5.23 ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของโครงการชลประทาน	149
5.24 การเดินทางภายหลังมีระบบการชลประทานแล้ว	150
5.25 ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	152
5.26 ขนาดเนื้อที่ถือครองของเกษตรกรในเขตโครงการ	153
5.27 ลักษณะการปลูกพืชในรอบปีก่อนมีระบบชลประทาน	155
5.28 ลักษณะการปลูกพืชในรอบปีหลังมีระบบชลประทาน	155
5.29 เปรียบเทียบผลผลิตช่วงก่อนมีโครงการและหลังมีโครงการ	157
5.30 ผลผลิตต่อไร่ของการปลูกข้าวในเขตโครงการฯ ปี 2530	158
5.31 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่จากการใช้ปัจจัยการผลิตที่แตกต่างกัน	160
5.32 การแจกจ่ายผลผลิตของโครงการชลประทานพิษณุโลก	161
5.33 รายได้จากการที่นาเฉลี่ยต่อไร่	162
5.34 ขนาดรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร	164
5.35 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกร	165
5.36 ขนาดรายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกรในการที่นาปีในเขตโครงการ ปี 2530	168

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

5.37 ขนาดรายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรในการทำนาปัรัง 169
ปี 2530 169
5.38 ขนาดรายจ่ายเฉลี่ยต่อไร่ในการทำนาของเกษตรกร ปี 2530 170
5.39 รายได้สุทธิจากการปลูกข้าวเฉลี่ยต่อไร่และเฉลี่ยต่อครัวเรือน	
ปี 2530 171
5.40 รายจ่ายเฉลี่ยในการเกษตรของครัวเรือน 173
5.41 รายได้รวมสุทธิจากการประกอบอาชีพของเกษตรกร 173
5.42 เปรียบเทียบผลผลิตเฉลี่ยรายได้สุทธิจากการปลูกพืชและรายได้สุทธิจากการประกอบอาชีพ ปี 2520 และ 2530 174
6.1 ผลกระทบในพื้นที่โครงการชลประทานพิษณุโลก 195

**คุณย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

2.1 สาเหตุความยากจนในชนบทของไทย	17
2.2 ปัจจัยสำคัญของการเกษตรแผนใหม่	20
2.3 ข้อจำกัดในการเพิ่มผลผลิตข้าวในประเทศไทย	25
2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มผลผลิต	27
3.1 อุณหภูมิและปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยจังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2504-2523 ..	43
3.2 สัดส่วนประเทกการใช้ที่ดินที่สำคัญจังหวัดพิษณุโลก ปี 2528	58
4.1 ขั้นตอนการดำเนินงานจัดรูปที่ดิน	94
4.2 สรุปการดำเนินงานของโครงการชลประทานพิษณุโลก	102
4.3 รูปแบบการบริหารงานโครงการพัฒนาเกษตรชลประทานพิษณุโลก ..	103
5.1 การเปลี่ยนแปลงประเทกการใช้ที่ดิน	123
5.2 พื้นที่ปลูกข้าวนาปีและนาปรัง ปี 2524-2528	128
6.1 ปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการเพิ่มผลผลิต	182
6.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการชลประทานพิษณุโลก	183
6.3 ผลกระทบจากการชลประทานพิษณุโลก	191

คุณย์วิทยาทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนที่

หน้า

แผนที่ที่

1.1	ที่ตั้งโครงการชลประทานพิษณุโลก	6
3.1	ลักษณะภูมิประเทศ	40
3.2	ภาพตัดขวางลักษณะภูมิประเทศและลักษณะของดินที่เกิด	41
3.3	เส้นทางคมนาคม	44
3.4	ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน	46
3.5	การแบ่งเขตการปกครอง พ.ศ. 2528	48
3.6	ธรณีอุทกวิทยา	50
3.7	สมรรถนะของดิน	53
3.8	การใช้ที่ดินจังหวัดพิษณุโลก	55
3.9	สัดส่วนเนื้อที่จังหวัดต่าง ๆ ในเขตโครงการ	69
3.10	ตำบลที่อยู่ในเขตโครงการ	70
3.11	สมรรถนะที่ดินสำหรับปลูกข้าว	80
3.12	สมรรถนะที่ดินสำหรับปลูกพืชไร่	84
4.1	ระบบคลองส่งน้ำและคลองระบายน้ำ	91
4.2	งานพัฒนาแปลงนา	93
4.3	ประเภทพื้นที่การจัดรูป	98
5.1	ประเภทการใช้ที่ดินในเขตโครงการฯ ปี 2523	109
5.2	ประเภทการใช้ที่ดินในเขตโครงการฯ ปี 2528	114
6.1	ความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างในพื้นที่และผลกระทบ	193